

Lezi spat, mrvica moja, angeljček, tebi se spi!

Jaz prec ubogam. Najprej denem spat Reziko, potem pa sama ležem. Ate pridejo k posteljici, jaz se držim, kakor da bi spala, pa dolgo ne morem, zasmejem se, poskočim ter obvisim atetu na vratu.... Ah, ate, ate, kedaj vas bodem spet objela, ate! Ate so skoraj vsak večer seli na kraj posteljice ter potegnili so dimu iz papiroske. Kako je bilo to veselo! Začela sem z njimi govoriti, oni so na vse odgovarjali ali pa kaj pravili in bili so tako veseli! Enkrat sem jih prašala:

Ate, vi bodeste kmali legli spat?

Ne, mrvica moja, ne kmali, so rekli, imam še dosti dela, še eno pravdo je treba nocoj razsoditi.

Jaz pa sem prašala:

Spet mirite koga?

Spet mirim, so rekli.

Ali vi ste tako trudni! dem.

Truden, truden sem, so rekli.

Tedaj ležite, dem, jutri pa jih pomirite, naj se do jutri še pokregajo.

Tako sem jim velela. Ate so se najprej zasmeli, potem pa so postali resni, potegnili so nekočkrat dimu iz papiroske, ter so rekli:

Ne, ne, Ančika, tako bi ne bilo lepo. Pomiriti jih moram, kakor hitro mogoče, zato prejemljem plačilo.

Ali vi ste trudni in dolg čas vam je s temi prepirljivci! sem rekla. In res, kakošni so včasih bili ate! Hodijo v pisarnico mirit ljudi in doma jih mirijo in vedno neka mirivna pisma pišejo in spet grejo v pisarnico. Dobro delajo ljudem — pa dolg čas jim je! Kakošni so včasih! Enkrat sem se jih kar vstrašila. Kaj vam je, ate?! sem rekla.

To so mi ate razjasnili: Delo delati, so rekli, truditi se, je vsak človek dolžen. Samo tako je treba delati, da bode delo všečno in uspešno. Če bodeš tako delala, ne bode ti dolg čas in ne bode te nevolja obhajala; če bodeš pa mrmrala in vzdihavala ter delala samo zato, da bodeš sita, tedaj ti bode vedno dolg čas in še srce te bode bolelo. Jaz mirim ljudi, so rekli, a moje delo je vendar dolgočasno, dasiravno je dobro delo, zato ker prepirov vendar ni konca na svetu, ampak kakor nalašč vedno več jih je. Tako so rekli ate, potem pa so vstali, prekrižali so me ter se poslovili:

Lahko noč, dete moje, z Bogom, z Bogom mrvica moja — ko bodeš velika, bodeš razumela, zdaj pa mirno spokojno spančekaj! (Dal. prih.)

Slovensko slovstvo.

* *Uprava jídel zemědělců*. Sepsala Hanna Dumková. V Praze. Nakladatel F. Kytka, kněhupectví.

Tako zove se knjiga, ki jo je v českem jeziku na svetlo dala soproga gosp. Jos. Dumeka, vrednika „Práškých hospodár. Novin“ in potnega učitelja kmetijstva v Pragi. V prvi vrsti bode zanimala naše slovenske gospodinje, ki iz te knjige izvedo, kako se 516 okusnih jedil dá narediti iz krompirja. Čehinje sploh slovijo kot izvrstne kuharice, in ena prvih med njimi je gospá Hanna Dumková. Povod tej knjigi pa je bil ta-le: Leta 1874. bilo je 100 let, ko je bil krompir (zemak) prinesen na Česko. Na oslavo te dogodbe osnovali so v Moravčah pri Mogelnici veliko razstavo krompirja, različnega orodja, pa tudi 70 prav okusnih, od gospé Dumkove iz krompirja skuhanih jedí, ki so tako hvala našle, da je v spomin one stoletnice izdala to knjigo, ki prav jasno in na kratko uči 516 jedí narediti iz krompirjevih. Zanimivo bi bilo take kuharske bukve imeti tudi v slovenskem jeziku, vsaj je krompir jed, priljubljena v vseh oblikah. Cena Dumkovi vezani knjigi je 1 gold.

* *Trtna uš*. Poljudno razlaganje o tem, kakošne lastnosti ima in kako živi ovi najnevarnejši sovražnik vinske trte in kaj moramo storiti v obrambo zoper ta mrčes. Spisal Arminij Goethe, ravnatelj deželne sadje- in vinorejske šole pri Mariboru. Izdalo štajersko društvo za omikanje ljudstva v Gradci. Z dvema tablicama barvanih podob.

Pod tem naslovom je v Gradci prišla drobna knjižica na dan, ki na eni pólí razlaga to, kar naslov kaže, da priprosti vinogradar zamore izpoznati filoksero. Podobe so enake Kuraltovi knjigi, a kakor je spis Goetheov krajši, tako je tudi podobic manj. Prevod slovenski prof. dr. Lavoslava Gregorca je gladek in lahko umeven.

Mnogovrstne novice.

* *Ruska armada* šteje, kakor francoski časniki poročajo, ob času vojske 2 milijona in 620.000 vojakov, 400.00 konj in 3000 topov.

* *Avstrijska armada* šteje po zadnjem ljudskem štenji po rubriki „umgangssprache“ 45.748 Čehov, 19.678 Poljakov, 18.557 Rusinov, 20.671 Hrvatov, 7901 Slovencev, 3669 Vlahov, 11.281 Rumunov, 46.219 Magjarov, 97.753 Nemcev. — Štetih je bilo 271.474 mož, in sicer pri nas 158.698, a na Ogerskem 84.339, v Bosni in v Hercegovini 27.995. Iz navedenih števil se zopet kaže, da Slovan v Avstriji tudi krvnega davka največ plačuje kakor denarnega. Pa se Nemci vendar le vjedajo, da sami vzdržujejo Avstrijo.

* *Hiše iz bombaža (pavole)* zidajo neki sedaj v Ameriki. Iz odpadkov velikih bombaževih fabrik izdelujejo neko testo, ki se tako strdi, kakor kamen. To testo prevlečejo od zvonaj z neko tvarino, da mu moča ne škoduje. V tretjini onega časa, katerega bi trebalo, da se sozida enako velika hiša iz ceglja, sozida se taka bombažasta hiša, katera je poleg tega varna ognja, močna ko kamen in dvakrat cenejša. — Je li pa to tudi vse res?

Naši dopisi.

Z Dunaja 28. febr. — Sklep debate o Lienbacherjevem šolskem predlogu smo po različnih zaprekah in težavah srečno doživeli — v večerni seji preteklega petka — kmalu po 6. uri. — Levičarji so vsa sredstva poskušali, so strašili, žugali, obetali, — napolnili so celó zbornične galerije s samimi Izraelci, ki so prav nesramno razgrajali; dali so večkrat glasovati po imenih, nazadnje so jo celó tako modro zasukali, da so trdili, da je predlog Lienbacherjev o znižanju šolske dolžnosti od 8 na 6 let celó sprememba ustave, za to pa je treba $\frac{2}{3}$ glasov. Al vse bilo je zastoj! Beer, Süß z vso leviško gardo in z vsemi izraelskimi časniki vred so sred pusta morali uže začeti prepevati — žalostinke sicer le za pepelnico prihranjene. — Zboroval je ta teden državni zbor zoper dosedanje navado 4krat, namreč v torek, četrtek in v petek dvakrat, in to posebno po želji mnogih poslancev, ki so hoteli dodelati vse nujno v zaporednih sejah, potem pa seje zopet po malem prenehljeji pričeti in jih brez trganja nadaljevati. Na vrsto imajo priti pred vsem peticije, nekaj verifikacij volitev, glavna svota zemljiškega davka, hišni davek in potem budget, to je, državni proračun za letošnje leto. Vlada nek namerava, ako moči, ta in sploh vsa nujna dela dokončati v zbornicah do velike noči in potem poslance — sitneže domu poslati. Sitni so res vsi — eni zato, ker nimajo

nič pričakovati, eni pa zato, ker še malenkosti ne dobé za svoje volivce, akoravno se jim obljub ne manjka. — Tako je za vse bolj sitno kot za vlado, kajti ta k večjemu obeta, — vsi drugi pa morajo dajati in dajati. — Mislim, da bo pred budgetom tudi za naše poslance čas, vlado resno poprašati: ali dà ali ne, kar je uže tolikrat obljubila Slovencem in kar jim gre po ustavi in naravnem pravu. Ako bi vlada za to še zmemor same obljube imela, potem naj pa tudi slovenski poslanci pomislijo, kako postopati jim dolžnost veleva. Zindler, Pirker in Vesteneck pod Stremayerjem niso za pičico drugače ravnali kot danes pod Conrad-Taaffe-om. — To so dejanja, za katera je sedanja vlada odgovorna, in po teh dejanjih naj slovenski poslanci sodijo, kaj veljajo dosedanje Slovencem dane obljube. Drugo zasedanje državnega zbora bliža se koncu, in skrajni čas je, da se naši poslanci poprašajo: kam pridemo po tej poti?

V Gorici 27. febr. — Dne 20. t. m. je bila beseda čitalnične podružnice res sijajna, kakor smo je pričakovali; vse je bilo redno in dostojno. Počastil je to, gledé na naše narodne razmere v mestu važno veselico tudi gosp. dvorni svetovavec baron Rechbach. Celi dan v nedeljo je vihrala z mostovža uradno potrjena slovenska (čitalnična) zastava s črno-rumenim trakom, kakor ima tudi laško gimnastično društvo navado, izpostavljati svojo belo-modro zastavo, kedar ima kako veselico. — Tisto noč (od 20.—21. t. m.) je neznana roka s črnilom pomazala hišo drž. poslanca dr. Tonkliča v Ascoli-evi ulici. Tri veliki in en manjši madež spričujejo junaštvo naših narodnih nasprotnikov. To je prvi pot, da se je kaj takega zgodilo slovenskemu zastopniku; prejšnjih let so le Lahi med seboj take burke uganjali ali pa avstrijski patrijotizem črno pečatili; zdaj je prišla vrsta na Slovence! Tudi še drug čudež smo v Gorici doživeli. Leta in leta so Lahi v deželnem zboru, mestnem starešinstvu in po časnikih oestro zahtevali italijanskih srednjih šol; zdaj — kakor se zdi — ne marajo več za-nje. „Naj ostanejo šole, kakor so“, je najnovejše njihovo geslo — izdano v nekem intelligentnem njihovem krogu. Zakaj? Zato, da se tudi Slovencem narodne šole ne dovolijo. Za borbo proti slovanstvu je pač vsaka zveza dobra, tudi zveza s svojim najhujšim nasprotnikom. Sicer pa so Lahi v naši grofiji v vsakem oziru — razen srednjih šol — beati possidentes. — Te dni sem videl jez prvi — nemški akt našega magistrata. — Kaj lepe pustne veselice so bile pretekli teden pri tukajšnjih šolskih sestrah „de Notre Dame“. Vse točke so bile tako izbrane in urejene, da si odgojo tega zavoda in nje namen lahko z roko potipal. Kjer ima vodstvo duha, vdihne ga tudi celó v veselice in njihov program. Zavodu šolskih sester se podeli v kratkem pravica javnih šol, kakor so jo sestre „božje Previdnosti“ v Korminu ni davno dosegle.

Iz Železnikov 10. febr. J. L. (Konec.) Naj željo razodevši, da Železniki kmalu dobijo dobrega zdravnika, spregovorim še par besedi o pomanjkanji zdravnikov po deželi, in kako bi se mu utegnili v okom priti. Zdravniki po kmetih so v primeri s svojo jako težavno službo res slabo dotirani, toraj doktorji zdravilstva ostajajo rajše po mestih, nadjaže se boljših prihodkov. Naj bi nas pa zadele — česar nas Bog obvaruj — zopet kake hude vojske ali kužne epidemije, kaj pa potem? Prebivalci po kmetih bi do malega utegnili priti ob vso zdravniško pomoč. A tudi še nekaj drugega je vzeti v poštev. Bosna in Hercegovina, če ostanete avstrijski, boste, kolikor bolj boste postali obljubeni, zahtevali tudi več zdravniške moči. Odkod pa zopet tu zdravnikov? — Zeló enako vprašanje je bilo pred malo

leti pri nas gledé učiteljev. Novih ljudskih šol osnovalo se je na kupe, učiteljev pa bilo je malo več kot nič. Za silo ustanovila se je bila učiteljska pripravnica v Idriji. Marsikdo je majal takrat z glavo, češ, da javaljne bo kaj prida iz te postranske šole! Al dala je Idrija lepo število jako zmožnih učiteljev. Kaj toraj, ko bi se na enak način poskusilo tudi z zdravništvom in se v glavnem mestu vsake dežele, kjer je bolnišnica, ustanovile zopet nekdanje kirurški šole? Marsikak dijak po dovršeni spodnji gimnaziji bi se rad posvetil zdravniškemu poklicu. Z n-kako enako podporo, kakor jo daje sl. vlada preparandom, bi se gotovo mnogo nadpolnih mladenčev poprijelo zdravništva, in obema — mladenčem in občinstvu — bilo bi pomagano. Kakor skušnje od leta 1848. kažejo, so se odstranile kirurški šole po deželah, bila je ta naredba prenagla. Namesti vsaj nekolikošne zdravniške pomoči se ni potem deželam dalo nobene! Je li to bolje? Res je, da ni po vse prazen bil ugovor zoper kirurški šole ta, da kirurgi so le „Halbwisser“ v zdravniških vedah, ali nasproti temu je pa tudi resnica, da smo med starimi kirurgi imeli nekatere možake, ki so bili jako dobri zdravniki, vživajoči zaupanje občinstva in vlade. Ko bi se pa študije za kirurgijo zopet oživele, kazalo bi zopet te šole v posamesnih deželah ustanoviti zato, ker v šolah z majhnim številom učencev se ti vspešneje podučujejo, ker se jim prilika ponuja, „die Hand anzulegen“, kakor Nemec pravi. Ker smo v dunajskih časnikih brali, da je o potrebi reaktiviranja kirurških šol tudi med nekaterimi državnimi poslanci počil glas, mislim sem, da prvemu oddelku tega svojega dopisa dodam tudi jaz iz praktičnega življenja vzeto željo po onih kirurško-medicinskih šolah, ki so nam dobre, pa z manjšim plačilom zadovoljne zdravnike na deželo dajale.

Iz Novomesta 19. febr. (Poziv za napravo vaščanskih kmetijskih društev.) V „Novicah“ od 9. sveč. t. l. razglasile so se posvetovalne reči prve in druge odboro ve seje kmetijske podružnice v Novomestu, med katerimi je bil tudi predlog, naj bi se osnovala v vsaki farni vasi vaščanska kmetijska družba. Da zgodilo bi se to, kakor hitro mogoče, *) razposlala bode podružnica naša v vsako faro novomeškega okraja sledeči

Poziv!

V žalosti moralo bi slehernemu srce se potopiti, kdor ima le nekoliko sočutja s svojim nesrečnim bližnjim, videti večino kmetijskega prebivalstva na Kranjskem v ne zrekljivi stiski in nesreči. V resnici stanje ubozega kmeta je tako neprenosljivo postalo, da začel je sam uže zdihovati po odrešeniku. Kje ga bode li našel, kdo bode mu pravi odrešenik? Ta zamore mu le taisti biti, komur so znani vzroki slabega materialnega kmečkega stanja, kajti vsako bolezen zamore ozdraviti le taisti, kdor vé tudi vzroke, iz katerih je nastala. Vzroki ti so pa sledeči: 1. Čisto zanemarjeni poduk v kmetijstvu. 2. Razkositev kmečkih posestev. 3. Nesramni in brezvestni oderuhi. 4. Pomanjkanje dobrega semena, dobrega orodja in novih strojev. 5. Slaba reja živine zarad zanemarjanja travnikov. 6. Slabo gospodarjenje in pokončevanje gozdov. 7. Pomanjkanje kmečkega zaslužka. 8. Premajhna množica posestnikov, ki zavarujejo svoja posestva. 9. Prosta možitev. 10. Nezvesti in leni posli. 11. Elementarne nezgode. 12. Tuja konkurenca s žitom in družimi pridelki. 13. Slabo hišno gospodarstvo. 14. Prehuda udanost žganju in drugim

*) Za tako osnovo je pred vsem ravno tako potreba vladnega dovoljenja, kakor se podružnice kmetijske smejo snovati le z dopuščanjem vladnim.

škodljivim pijčam. — Vsej tej nezlogi zamorejo pa le društva ne posamesne osebe in sicer kmetijska društva v okom priti, katerim so dobro znane vse bolečine nesrečnega kmeta. — Kmetijska podružnica novomeška uljudno vabi vse gospode posestnike in gospodarje, katerim bi je srce za blagor in pravi napredek kmetijskega stanu na pravem mestu, posebno pa velečastito duhovščino in ljudsko učiteljstvo, naj bi delala ta dva častita stanova, kakor za duševno omiko sploh, tako tudi za materijalni blagostan kmeta, ter ustanovila v ta namen v vsaki farni vasi tako zvana „vaščanska kmetijska društva“, ki bila bi v zvezi s podružnico kmetijsko v Novomestu, da delovali bi potem skupaj, ter posnemali prigovor Njih Veličanstva presvitlega našega cesarja „viribus unitis“ z združenimi močmi: za vero, dom, „kmečki blagostan“ in cesarja — Namen vaščanskih društev bode ta, da zboljšalo bi se materijalno stanje kmečkega stanu, in sicer: 1. S podučevanjem o umnem gospodarstvu, kar zgodilo bi se na ta način, da osnovala bi se v vsaki ljudski šoli nadaljevalna kmetijska šola, katero obiskovali bi tudi odrasčeni. 2. S čitanjem (branjem) kmetijskih časnikov in knjig. 3. Z vstanovljenjem koristnih zavodov, na pr. srenjskih zakladnic (blagajnic) in srenjskih hranilnic. 4. Da se kmetu priložnost dá, da zamore pridelke svoje lahko prodati in da dobi dobrih semen, žlanih cepičev, da napravijo se brezdimne sušilnice, da dobé se novi plugi in stroji itd. 5. Da skrbi društvo za to, da napravi vsak gospodar gnojno jamo, za izpeljanje gnojnice na polje naj kupi pa društvo sode, ki bi jih razposojevalo potem brezplačno društvenikom, za malo plačo pa nedruštvenikom. 6. Da gleda društvo na to, da zavarje vsak gospodar vse svoje imetje. 7. Da obvaruje kolikor mogoče društvo kmetom posestva. 8. Da napravile bi se srenjske bolnišnice. 9. Da zaslužil bi kmet tudi na drug način kaj denarja itd.

Dr. Albin Poznik,
načelnik.

Anton Derganc,
tajnik kmetijske družbe.

Iz Kranja 27. febr. — Danes zjutraj kmalu po 8. uri se je vnela v kokriškem predmestju pristava tukajšnjega posestnika gosp. Tomaža Pavšlerja. Od hudobne roke zažgano s klajo in senom napolnjeno poslopje je zgorelo popolnoma. Naša požarna bramba, kateri so vojaki tukajšnje baterije koj na pomoč prihiteli in jo hvalvredno podpirali, se je dobro obnesla in nas je obvarovala večje nesreče.

Iz Borovnice 18. febr. J. B. *) — V 4. številu „Novic“ v spisu gosp. Dav. Trstenjaka „o kranjskih cerkvah l. 1323.“ — nahaja se tudi fara z imenom „Freunrez“ ter se vpraša: kje je ta fara? Na to vprašanje mogel bi jaz, če tudi ne popolno dokazovalno, vsaj na videz dokazovalno povedati! — Gotovo je, da je grajščina v Bistri „Freudenthal“ nad 500 let stara, gotovo ter dokazano je, da so se tu prvotno naselili nemški „menihi“ z imenom „Katajzarji“. Kakor po več samostanih, tako so tudi tu ustanovili faro, v katero je spadalo vse tukajšnje okolično prebivalstvo! Kakor ustno poročilo naglašja, bila je tu izredno lepa cerkev, večidel delo le domačih umetnikov (menihov). Kakor več družih samostanov, tako je tudi tega spraznil cesar Jožef II. Potem se je fara razkosila (ali pa še prej) in pozneje tudi imenovana cerkev podrla, od katere so se raznim družim cerkvam vsa umetniška dela oddala. Tako na primer v Borovnico trije kamniti oltarji, ki so res mojstersko delo! Potem, ko so bili ti menihi pregnani, prišli so tudi kmetje izpod njihove oblasti, pod katero so bili, (kakor jaz po delih sodim) slabši od sužnjev. Preveč imel bi pisati, ko bi hotel vse na drobno dokazati, do-

volj tu govorijo dogodbe. — Ker sem uže ravno pri zgodovini, naj povem še to-le: Ko je cesar Franc I. nastopil vladarstvo, potoval je po raznih krajih — tako tudi v Trst. Iz Ljubljane v Trst ni bilo druge poti, nego po močvirji po vodi do Brega in od tod peš ali jahajoč čez hribe v Cerknico in od tod naprej. Ko cesar Franc iz Trsta gredoč hoče ogledati naše močvirje, moral je po tej poti — in noč ga obide na kraju barja (močvirja), predno je stopil v čoln. Zato tukaj prenoči. Zjutraj, predno odpotuje, želi izvedeti, kako se pravi tej vasi. Odgovorilo se mu je, da vas z malo kočicami nima imena — razen „na kraju barja“ — od tod Baravnica. Cesar dal je nato ime svojemu prenočišču „Franzdorf“. Ako je temu res tako, morali bi v slovenščini pisati Barjenica — od „barja“ (močvirja), a ne Borovnica — od borovca, katerega tu ni. Ko bi pa kdo vsejedno temu oporekal ter rekel: Franzdorf ima ime od „Franzbeeren“! — ne od Franca I. — se mu lahko odgovori, da tu v okolični daljavi najmanj dveh ur ne dobi se jagod borovnic. Tedaj naj velja — da smo ponosni, da je tu cesar spal — prvo! — Toliko povem jaz; če pa kdo drug vé kaj bolj istinitega, naj pové, ker le s tem se spravi zgodovinska resnica na dan.

Iz Ljubljane. — Tukajšnja hranilnica je v svojem običnem zboru 28. svečana, kakor druga leta, tako tudi letos lepo svoto odločila v podporo mnogim šolskim, ubožnim in drugim zavodom. Po tem sklepu dobijo: Ljubljanska ubožnica 2500 gold. — Za obleko v čitalnici obdarovanih ubožnih šolskih otrok 200 gold. — Za božičnico v zavodu malih otrok 200 gold. — V podporo revnim gimnazijstom v Ljubljani 200 gold., v Novomestu 100 gold., in v Kočevji 100 gold. — V podporo ubogim realcem v Ljubljani 200 gold. — Preparandiji v Ljubljani 100 gold. — Prvi mestni ljudski šoli 150 gold., drugi mestni ljudski šoli 250 gold. — Za nakup učnih pripomočkov a) „narodni šoli“ 150 gold., in b) „Schulpfennigu“ 150 gold. — Za razdelitev šolskega orodja med revne učence tukajšnje nunske šole 200 gold. in v Škofji Loki 100 gold. — Za luteransko šolo 200 gold. — V podporo revnim učencem na deški ljudski šoli v Novomestu 100 gold. — V podporo revnim učencem tukajšnje podkovske šole 100 gold. — V podporo revnim učenkam na tukajšnji deški ljudski šoli 100 gold. — V podporo revnim učencem ljudske šole na močvirji 50 gold. — V podporo revnim učenkam na tukajšnji preparandiji 100 gold. — V podporo učenkam na deški šoli v Kočevji 50 gold. — V podporo revnim kranjskim učencem v viših razredih Krške meščanske šole 100 gold. — Za šolsko in risarsko orodje revnim rokodelskim učencem na I. tukajšnji deški ljudski šoli 50 gold. in rokodelskim učencem na II. deški ljudski šoli 50 gold. — V podporo glasbeni šoli filharmoničnega društva 200 gold. — V podporo glasbeni matici 50 gold. — Za vzdržanje tukajšnjega zavoda za male otroke 200 gold. — Za tukajšnjo podporno in oskrbovalno družbo bolnikov 100 gold. — Tukajšnji požarni straži 500 gold. — Za vzdržanje tukajšnje otroške bolnišnice 220 gold. — V podporo revnih bolnikov pri odhodu iz tukajšnje bolnišnice 200 gold. — Za opoldansko hrano revnim kranjskim dijakom v Gradcu 100 gold. — Blagajnici delavcev in invalidov 100 gold. — V podporo tukajšnjemu gledališču za leto 1880/81. 450 gold. — Delavskemu izobraževalnemu društvu 50 gold. — Tukajšnjemu katol. rokodelskemu društvu 50 gold. — Vincencijevemu društvu za podporo hiralnice 200 gold. — Za deški azil 200 gold. in deški sirotišnici 200 gold. — V podporo Vincencijeve konference pri sv. Jakobu 100 gold. — Za Löschnarjevo ustanovo družbi kranjskih zdravnikov 200 gold. — Kranjskemu deželnemu muzeju

*) Po naključbi založeno.

za nadaljevanje starinskih izkopavanj 200 gold. — V podporo tukajšnje dekliške sirotišnice 150 gold. — Požarni brambi v Krškem za napravo gasilnega orodja 200 gld., v Postojni 300 gld. in v Toplicah 50 gold. — V podporo čebelarскому društvu 50 gold. Vrh tega se je lansko leto po toči poškodovanim Dolenjcem novomeškega okraja podarilo 1000 gold. — Pogorelcem v Kamniku za nakup semen 150 gold. — In mestnim ubogim o priliki odpretja novega hranilničnega poslopja 500 gold. — Po vsem tem znašajo navedeni milodari 11.220 gold. — Gori navedenih 46 podpornih rubrik je hranilnično vodstvo nasvetovalo občnemu zboru, ki jih je brez debate sprejel, razen podpore za „glasbeno matico“, za katero je gosp. dr. Zupanec predlog stavil, naj se jej namesto 50 gold. daruje 100 gold., al predlog je padel z manjšino dveh glasov.

— (V čitalničnih prostorih) je oče Pust v nedeljo in torek prav posebno sijajno kraljeval, — v nedeljo je namreč veteransko društvo v lepo okinčanem steklenem salonu napravilo ples, ki je bil obilo obiskan in jako živahen, — včeraj (pustni torek) pa je Sokolova maskarada v dvoranah čitalničnih končala pustne veselice tako, da je ta veselica zopet bila krona vseh tukajšnjih javnih veselic. Krasno okinčani prostori, nad 700 gostov, mask obilo in mnogo jako elegantnih, vse živo, vse glasno, pa vendar vse v najlepšem redu, — národno srce, kaj hočeš več? Velečastiti gospod deželni predsednik s svojo rodovino, gosp. general in mnogi častniki bili so pričujoči, a videli smo tudi nekatere gospode in gospé, ki sicer le memo čitalnice gredó, sinoči pa so bili prav zadovoljni v narodni gnječi.

— (Skušnje za babice) vršile so se dne 24. in 26. februarja v slovenskem jeziku. Izprašanih bilo je 14 babic, med njimi je 13 Slovenk (12 iz Kranjskega, 1 iz Štajarskega) in 1 Hrvatica. Skušnjo prestale so 4 s prav dobrim vspehom, 6 dobro, 3 dostojno, ena pa ni bila potrjena.

— Varimo se judov zdravnikov! — s temi besedami je poslanec prof. Sues unidan v budgetnem odboru se upiral zoper medicinsko fakulteto v Levovu, češ, da uže zdaj je polovica judov med medicinarji na dunajski medicinski fakulteti. V ljubljanski bolnišnici je zdaj služba sekundarja izpraznena in edini kompetent za njo je pri njenem razpisu bil — jud, se ve da tudi slovenskega jezika nezmožen. K sreči nas judov reši ravnokar z Dunaja došli dr. Gregorič, sin penz. tukajšnjega mestnega zdravnika, ki je ves sposoben za to službo.

— Vitezu dr. Kalteneggerju napravijo njegovi politični prijatelji v kazini jutri banket, s katerim se pred odhodom njegovim na Dunaj poslovijo od njega. Če bo načelnik konstitucijskega društva dr. Schrey slovó jemajočemu voditelju pl. Kalteneggerju v istem duhu napival, kakor je 18. dne svečana društvo nagovarjal „zum entschiedenen Kampf“ (na odločni boj) proti dandanašnji vladni sistemi, moralo bi vsakega družega gosta pri takem banketu strah biti, da ne zapade §§. „Störung der öffentlichen Ruhe und Ordnung“.

— V 2. številki „Slov. Pravnika“, ki ga izdaje dr. Alf. Mosche, nahajamo med drugimi članki spis dr. Vošnjaka, ki zaradi sedanjih znatnih olajšav spodbuja k ustanovitvi posojilnic v naših slovenskih deželah, in pa zanimivi članek viteza Josipa Schneid-Treuenfelskega „o kazenskem uzroku“.

— Znani slovenski pisatelj gosp. Hostnik je postal profesor gimnazije v Borisogljebku, Tambovske gubernije na Ruskem. — Do sedaj je uže nad 10 Slovencev učiteljev in profesorjev na Ruskem.

— (Pevsko društvo „Laib. Liedertafel“), katerega nikoli ni bilo treba, je šlo rakom žvižgat.

— Prečastiti gospod župnik v pokoji Fr. Svetličič, eden prvih duševnih podpornikov „Novic“ z odličnimi pesmami, je 22. dne svečana po hudi bolezni v Ljubljani umrl. Vrli rodoljub bil je res žrtva nesrečne banke „Slovenije“, ki mu je vzela vse njegovo imetje. Naj v miru počiva!

— V slovesnem sprevedu so 27. dne u. m. sprejeli na pokopališče gimnazijci svojega vrlega tovariša Karola Maršaleka, ki je po kratki bolezni 25. dne u. m. umrl. Bil je ranjki osmošolec odličen v svojih študijah po vseh razredih prvi, pa tudi v muziki zasedal je častni prostor na tukajšnji gimnaziji. Slušatelji gornje gimnazije so rakev njegovo obložili z mnogimi, krasnimi venci. Bodi mu zemljica lahka!

— (Društvo Marijine bratovšine) je ravnokar na svetlo dalo letno sporočilo za l. 1880. Iz tega poročila je razvidno, da je društvo preteklo leto pridobilo 149 novih udov in da premoženje njegovo se je pomnožilo za 1017 gold. Oboje to je dokaz, kako priljubljeno je to društvo našemu ljudstvu, ki si z majhnim plačilom zagotovi lep pogreb in nekaj maš zadušnic. Društvo ima sedaj premoženja 23.454 gold. in šteje 1923 udov. Predsednik mu je mestni odbornik in hišnik gosp. Josip Regali.

— „V „Laib. Wochenbl.“ se skuša Vesteneck pred svetom oprati in popisuje tudi v „Narodu“, „Slovenu“ in „Novicah“ omenjeno dogodbo tako:“ etc. Vsi slovenski listi so omenili dogodbo. Kako da se „Narod“ nad tem more spodtikati, ker se mu je uže zdelo, da je v „Nov.“ kaj izostalo?

☞ Seme ruskega lanú je v Ljubljani. Kdor ga je naročil, naj nemudoma pride po-nj. Cena mu je 4 gold. 10 kr. za stari mernik.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Lienbacherjev šolski predlog ni samo v zbornici poslancev provzročil burno debato, temveč tudi poulične škandale, za katere so liberalci najeli drhal nemških dijakov, da so razsajali pred stanovanjem vrlega poslanca, ki se ne boji nikomur resnice v obraz povedati; policija je zaprla nekoliko razsajalcev, pa jih zopet izpustila, in preiskuje zdaj grdi škandal.

— Sliši se, da ministerstvo pripravlja predloge za vpeljanje borsnega davka, ki bi zlasti judovske denarničarje, a po pravici, zelo pritisnil, — zato velik krič med Israeljci!

— Cesarjeviča Rudolfa v Egiptu slovesno sprejemajo.

Iz Zagreba. — Znamenja se množijo, da prihodnje volitve v deželni zbor ne bodo tako gladko in soglasno se vršile kakor dozdej. Tri (sicer narodne) stranke se bodo nasproti stale: stranka vladna, kateri glava je Vončina, — stranka neodvisna z Mrazovičem na čelu, in pa stranka prava (Starčevićeva), kateri voditelj je Folnegović.

Turčija. — O grško-turškem razporu prihajajo čedalje manj ugodna poročila. Nekaj je v zraku, da utegnejo letos priti še hude vojske, zato se vse vlade bolj ali manj za boj pripravljajo.

Popravek. V spisu v zadnjih „Novicah“ „iz odborove seje Matice slov.“ v 11. vrsti od spodaj naj se bere namesti Fel. Stegnar: Iv. Tomšić.